

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 15

Tilapäisen valiokunnan ratkaisu professuurihankkeesta

MliDno-2020-156

Ehdotus

Tilapäinen valiokunta antaa kokouksessaan kaupunginvaltuustolle ratkaisunsa professuurihankkeesta.

Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Puheenjohtaja antoi seuraavan päätösesityksen:

Tilintarkastusyhtiö KPMG on tehnyt sisäisen tarkastuksen professuurihankkeesta ja toimittanut 14.12.2020 erillisselvityksen professuurirahoituksesta.

Professuurihankkeen taustalla on ollut kaupungin strateginen tahtotila vesiosaamisen kehittämiseksi Mikkeliissä. Professuurihanke on tukenut kaupungille strategisesti tärkeän vesiosaamisen kehittymistä Mikkeliissä. Päätäjät ovat tehneet määrätietoisesti työtä tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Raportin mukaan niin hankkeen päätöksenteossa, täytäntöönpanossa, dokumentoinnissa kuin seurannassa ja valvonnassakin on kuitenkin löydetty merkittäviä puutteita.

Hankkeiden seurannassa ei ole käytetty syyskuussa 2012 hyväksyttyä kaupungin projektiohjetta eikä toteutettu kaupunginhallituksen huhtikuussa 2014 tekemää päätöstä hankesalkun katselmoinnista, vaan hankkeita on esitelty kaupunginhallitukselle vuosittain keväisin hankkeiden rahoituspäätösten käsittelyn yhteydessä. Tässä yhteydessä ei ole kuitenkaan nostettu esille hankkeilla saavutettuja hyötyjä suhteessa niille asetettuihin tavoitteisiin.

Raportin mukaan professuurihankkeella on haettu tehtävää hoitaneen Mika Sillanpään sitoutumista, hyödynnetty hänen mainettaan sekä tuotu uskottavuutta koko vesiklusterille. Tavoitteiden asetantaa ja seurantaa ei kuitenkaan ole ollut mahdollista arvioida luotettavasti ja läpinäkyvästi, jolloin tarkastelu on jäänyt yleisemmälle tasolle. Tarkastelun pintapuolisuus on läpinäkyvän ja luotettavan arviointitavan puuttuessa ollut osaltaan vaikuttamassa siihen, että hyvää hallintotapaa ei ole voitu noudattaa.

Professuurihankkeen alkuperäinen tarkoitus on ajan myötä hämärtynyt. Viranhaltijoiden lisäksi myös poliittinen johto on vaihtunut vaalien myötä. Myös kaupungin kehitysyhtiössä tapahtui yritysmuutoksia. Dokumentointi hankkeen rahoituspäätöksissä on ollut varsin niukkaa. Professuurihankkeen osalta puutteellinen dokumentointi on vaikeuttanut kaupungin hankkeesta saaman hyödyn ja tuloksien todentamista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Mikkeli on tunnettu vesiosaamisestaan ja Mikkelin julkinen kuva vesiosaamisesta on ollut erittäin myönteinen. Länsi-Savo uutisoi 11.11.2020 LUTin kahdesta uudesta vedenkäsittelyn professorista. Professorien lisäksi LUT kertoi palkkaavansa lisää myös tutkijoita Mikkeliin.

Tilapäinen valiokunta toteaa, että hankkeiden valvontaan sekä dokumentointiin on puututtu päivittämällä hankeohjetta kaupunginhallituksen päätöksellä 26.10.2020 (§328). Lisäksi konserni- ja elinvoimajaostossa on päätetty 16.6.2020 (§26) syksystä 2020 alkaen kuluvan valtuustokauden loppuun saakka ottaa käyttöön elinvoimakatsaus, jonka yhteydessä on annettu ajankohtaiskatsaus jokaisen jaoston kokouksen alussa. Tässä yhteydessä on seurattu myös menneillään olevia hankkeita.

Lisäksi tilapäinen valiokunta toteaa, että vuonna 2021 kaupunginhallituksen hankekatselmuksen ja kehittämishankkeiden rahoituspäätösten käsittelyn yhteydessä on raportointityyliä ja -muotoa on muutettu niin, että raportointi hankkeista on yksityiskohtaisempaa ja hankekokonaisuuden strategianmukaisuuden seuranta on kehitetty edelleen. Samassa yhteydessä on lisätty hankkeiden aluetaloudellisten vaikutusten arviointia ja raportointia.

Tilapäinen valiokunta esittää, että hankkeiden dokumentointia, seuranta ja valvontaa jatketaan edelleen Mikkelin kaupungissa kaikilla tasoilla. Tavoitteet asetetaan säännöllisesti ja ne dokumentoidaan. Tavoitteiden seurannan tavasta sovitaan ja seuranta tehdään käytännössä. Seurannan tulokset dokumentoidaan ja niistä raportoidaan.

Kaupungin vastuulla olevissa hankkeissa on kiinnitettävä erityisesti huomiota siihen, että hankkeisiin varataan riittävästi resursseja, ja että roolit ja tehtävät hankkeissa kuvataan riittävän yksityiskohtaisesti. Lisäksi tiedonkulkua on parannettava ja varmistettava, että erityisesti henkilöstövaihdoksissa tieto hankkeista siirtyy.

Tilapäinen valiokunta muistuttaa kiinnittämään huomiota siihen, että hankejärjestelyt toteutetaan kuntalain (410/2015) omistajaohjaussääntelyn asettamien edellytysten sekä voimassa olevien Mikkelin kaupungin hanke- ja konserniohjeen ja sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen mukaisesti.

Tilapäinen valiokunta toteaa sisäisen tarkastuksen erilliselvityksen loppuun käsitellyksi, minkä jälkeen se antaa ratkaisunsa kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Jere Liikanen teki pohjaesitykseen seuraavat muutokesitykset:

1. Poistetaan päätösesityksen neljäs kappale ja korvataan se seuraavasti:

"Koska on kyse kunnan julkisista varoista, olisi kaupunginjohtajan ja -hallituksen tullut kiinnittää erityistä huomiota hankkeen tavoitteiden seurannassa, varsinkin kun kyseessä on ollut useita vuosia kestänyt tavanomaisesta poikkeava hanke, johon on kaupunginhallituksen pöytäkirjojen mukaan myönnetty vuosien 2014–2019 aikana kehityshankerahoitusta 64.000–75.000 euroa vuodessa. Kaupunginhallituksen ja -johtajan olisi pitänyt ryhtyä toimiin välittömästi havaitessaan puutteellisuksia hankkeen dokumentoinnissa, varsinkin kun professuurihankkeen osalta puutteellinen dokumentointi on vaikeuttanut kaupungin saaman hyödyn ja tuloksien todentamista.

Mikkelin kaupungilla on jo ennestään hankeohje, jota noudattamalla hankkeet ja projektit

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

tulisi toteuttaa. Hankeohjeesta selviää dokumentointivelvoite, kaupungin roolin määrittäminen hankkeissa ja muut asiat, jotka KPMG Oy Ab on raportissaan nostanut esille puutteina tai epäselvyyksinä. Lisäksi kaupunginhallitus teki huhtikuussa 2014 päätöksen hankesalkun katselmoinnista, jota ei kuitenkaan noudatettu, vaan hankkeita on esitelty kaupunginhallitukselle vuosittain keväisin hankkeiden rahoituspäätösten käsittelyn yhteydessä. Tässä yhteydessä ei ole kuitenkaan nostettu esille hankkeilla saavutettuja hyötyjä suhteessa niille asetettuihin tavoitteisiin."

2. Kohdan 1 seurauksena poistetaan päätösesityksen kuudennen kappaleen viimeinen lause *"Professuurihankkeen osalta puutteellinen dokumentointi on vaikeuttanut kaupungin hankkeesta saaman hyödyn ja tuloksien todentamista."*, koska se sisältyy kohdan 1 muutokseen.

3. Lisätään päätösesityksen viidennen ja kuudennen kappaleen väliin seuraava:

"KPMG Oy Ab tuo raportissaan esille sen mahdollisuuden, että professuurihankkeen toteutustavassa on rikottu julkisista hankinnoista ja sopimuksista annettua lakia. Mikkelin kaupungin kehitysyhtiöt (aluksi Miktech Oy ja myöhemmin Miksei Oy) ovat toimineet professuurihankkeen toteuttajina ja maksaneet palkkaa Mika Sillanpäälle hänen kanssaan solmitun sopimuksen mukaisesti. Kehitysyhtiöt ovat puolestaan laskuttaneet palkkakustannukset sekä niihin liittyvät sivukulut Mikkelin kaupungilta. Kuntalain §47 "kunnantytäryhteisöjen toiminta ja konserniohje" sekä "Mikkelin kaupungin konserniohje" määrittelevät kaupunginhallituksen vastuulle kunnan tytäryhteisöjen ja konsernien valvonnan ja ohjauksen, sekä riskienhallinnan toimenpiteet, joita ei KPMG Oy Ab selvityksen mukaan ole tehty riittävän tarkasti."

4. Päätösesityksen toiseksi viimeisen kappaleen jälkeen lisätään seuraava:

"Koska KPMG Oy Abn sisäisen tarkastuksen erilliselvitys professuurihankkeesta tuo esille varteenotettavan epäilyksen siitä, että Mikkelin kaupunginhallitus ja -johto olisivat laiminlyöneet lakeja ja kaupungin sisäisiä ohjeita professuurihankkeen toteutuksen yhteydessä, ovat he jatkossakin esteellisiä professuurihankkeen käsittelyssä, kunnes asia on selvitetty Itä-Suomen poliisilaitoksen tai muun vastaavan tahon toimesta."

5. Päätösesityksen viimeinen kappaletta poistetaan ja korvataan seuraavilla:

"Todetaan Mikkelin kaupunginhallituksen, kaupunginjohdon sekä kaupunginvaltuutettujen, jotka ovat kaupunginhallituksen jäsenenä tai varajäsenenä osallistuneet professuurihanketta koskevaan päätöksentekoon vuosina 2014–2019 olevan esteellisiä asian käsittelyyn, kunnes Itä-Suomen poliisilaitos saa tutkinnan omalta osaltaan valmiiksi, jonka jälkeen esteellisyyksiä voidaan käsitellä uudelleen."

Esitetään valtuustolle kuntalain pykälässä 39, kohdassa 2 kunnanhallitukselle määriteltyjen tehtävien siirtämisestä professuurihankkeen osalta tarkastuslautakunnan hoidettavaksi, kunnes Itä-Suomen poliisilaitos saa tutkinnan omalta osaltaan valmiiksi, jonka jälkeen esteellisyys asia voidaan käsitellä uudelleen."

Koska kukaan ei kannattanut muutosesityksiä, ne raukesivat.

Merkitään, että Jere Liikanen jätti asiasta erävän mielipiteen, joka on samansisältöinen kuin hänen muutosesityksensä.

Puheenjohtajan esitys tuli tilapäisen valiokunnan päätökseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirja tarkistettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta jäljennetyn otteen oikeaksi todistaa.

Mikkeli
26.03.2021

Tarja Poikolainen
kaupunginlakimies

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi sähköisenä tiedoksiantona 26.3.2021.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§15

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n perusteella hakea muutosta.